

Gemeente Zaanstad
T.a.v. de gemeenteraad
Postbus 2000
1500 GA Zaandam

Datum 18 december 2024
Ons kenmerk RZ_24_037
Behandeld door A. Kok
Cc College van B en W
Onderwerp Stand van zaken onderzoeksprogramma 2024 en onderzoeksprogramma 2025
Bijlagen -

Geachte leden van de gemeenteraad,

Met deze brief informeer ik u over de stand van zaken van de uitvoering van ons onderzoeksprogramma 2024 en over ons onderzoeksprogramma 2025.

Stand van zaken onderzoeksprogramma 2024

In december 2023 heb ik u geïnformeerd over het [onderzoeksprogramma 2024](#) en onze publicaties vanaf juli 2023. Dat waren het onderzoek [Grip op Warmtenet Zaanstad](#) (oktober 2023), onze [observaties bij de Begroting 2024](#) (oktober 2023) en een [rekenkamerbrief over Algoritmen](#) (oktober 2023).

Welke rapporten en brieven heeft u in 2024 van ons ontvangen?

Binnen de *Monitor informatie Zaanse financiën* stuurde ik u op 13 mei 2024 onze [observaties bij de Jaarstukken 2023](#), waarin ik u informeerde over onze vraag- en aandachtspunten op basis van onze lezing van de *Jaarstukken 2023* van Zaanstad.

Na bespreking met de auditcommissie heeft u op 30 mei 2024 ingestemd met de raadsvoordracht [Wijziging gemeenschappelijke regeling Rekenkamer Metropool Amsterdam](#). Op 6 juli 2024 is de [gemeenschappelijke regeling](#) officieel bekendgemaakt en daarmee gewijzigd. Daarmee is ook onze naam gewijzigd in Rekenkamer Amsterdam-Zaanstad. Deze nieuwe naam doet meer recht aan ons werkgebied dan onze oude naam. Met mijn [brief](#) van 1 september 2024 bent u vervolgens geïnformeerd over ons aangepaste logo.

In de rekenkamerbrief (juli 2024) over het [benchmarkonderzoek Klachtbehandeling Zaanstad](#) informeerde ik u over de uitkomsten van het benchmarkonderzoek en onze aanvullende werkzaamheden. In onze rekenkamerbrief deden we vijf aanbevelingen om de klachtbehandeling verder te verbeteren. Op 24 september 2024 heeft de raad unaniem ingestemd met [het raadsvoorstel](#) over het onderzoek, waarbij de vijf aanbevelingen zijn overgenomen. Naar aanleiding van onze onderzoeksbevindingen heb ik in de rekenkamerbrief daarnaast aangegeven een nader onderzoek samen met de Ombudsman Metropool Amsterdam te zullen uitvoeren naar de klanttevredenheid rondom de klachtbehandeling en de wijze waarop Zaanstad leert van klachten. Bij de raadsbehandeling over het onderzoek is met een raadsmeerderheid de motie [Uitstel vervolgonderzoek Rekenkamer - Ombudsman](#) aangenomen. Naar aanleiding daarvan hebben de ombudsman en

ik op 2 oktober 2024 bij hoge uitzondering [besloten](#) het aangekondigde verdiepend onderzoek met ten minste een jaar uit te stellen. Zoals in onze [Beleidsvisie 2023-2028](#) staat, wegen we zelf af welke onderwerpen we onderzoeken, en met welke diepgang we dat doen. Bij die afweging hecht ik belang aan de voorkeuren van de raad. Tegelijkertijd houd ik vanwege onze onafhankelijke positie bewust ruimte voor willekeur, zodat ook onderwerpen kunnen worden geselecteerd die niet door raadsfracties naar voren worden gebracht, maar die wel van belang kunnen zijn.

Op 26 september 2024 heb ik u de [onderzoeksopzet van het onderzoek Sociale Wijkteams](#) toegestuurd. In [onze aanbiedingsbrief](#) hebben we toegelicht dat het onderzoek zich richt op het opdrachtgeverschap en partnerschap van de gemeente Zaanstad richting de wijkteams. Hiermee willen we bijdragen aan het leren over en verbeteren van de gemeentelijke rolinvulling bij het opdrachtgeverschap.

In het kader van onze *Monitor informatie Zaanse financiën* ontving u onze [observaties bij de Begroting 2025](#) op 10 oktober 2024, zodat u die bij de behandeling van de begroting kon betrekken. In de rekenkamerbrief formuleerden wij aandachtspunten en vragen over de egalisatiereserve, de opbrengst van de bezuinigingsmaatregelen, de eenduidigheid van de financiële cijfers, opvallende aanpassingen in de programmabudgetten en de begrotingsindicatoren.

Lopend onderzoek

Het onderzoek naar de Sociale Wijkteams loopt door in 2025. Zoals hierboven vermeld richt het onderzoek zich op het opdrachtgeverschap en partnerschap van de gemeente. Vóór het zomerreces hebben wij over deze invalshoek gesproken met raadsleden. Ook hebben we aan de raadsleden gevraagd wat voor hen relevante casussen zijn. Inmiddels hebben wij de dataverzameling voor de eerste casus, de pilot individuele begeleiding, afgerond.

Om u zo goed mogelijk te ondersteunen op de momenten dat het college u betreft in het traject Werken in de Wijk, richten wij ons onderzoek zo in dat we u het eindrapport eind juni 2025 kunnen toesturen. Bovendien zullen we eind januari 2025 in een brief inzichten uit de eerste casus, inclusief aandachtspunten, met u delen, om u zo van extra informatie te voorzien bij het eerste moment waarop het college u zal betrekken.

Onderzoeksprogrammering 2025

In 2025 ronden wij het onderzoek naar Sociale Wijkteams af. Daarnaast zal ik doorgaan met de *Monitor informatie Zaanse financiën*, waarbij u een rekenkamerbrief over de jaarstukken en over de begroting ontvangt. Verder start ik in 2025 één nieuw onderzoek.

Op 2 september 2024 heb ik de raadsfracties [uitgenodigd voor een gesprek](#). Op 9 en 16 september heb ik met alle fracties, op één na, gesproken. We hebben het onder meer gehad over de wenselijkheid van de continuering van de financiële monitor. Het merendeel van de raadsfracties gaf aan hier prijs op te stellen. Ook heb ik gevraagd naar het belang van een onderzoek binnen het thema wonen, waarvoor eerder veel fracties een voorkeur hadden uitgesproken. Het merendeel van de fracties vindt dit onderwerp nog steeds van belang. In de gesprekken hebben de raadsfracties ook veel uiteenlopende nieuwe onderzoeksonderwerpen aangedragen.

Alles overwegende heb ik besloten om waarschijnlijk in 2025 een onderzoek starten binnen het thema wonen.

Waar wil ik u verder nog op attenderen

Rapportage opvolging aanbevelingen

Sinds 1 januari 2023 is het college verplicht om de gemeenteraad te informeren over de opvolging van de aanbevelingen van de rekenkamer. Het college heeft de raad begin december 2024 met de [raadsinformatiebrief Aanbevelingen Rekenkamer Metropoolregio Amsterdam - stand van zaken](#) uitgebreid geïnformeerd over de opvolging van onze aanbevelingen. Dit vind ik een mooie vorm om de raad over de opvolging van onze aanbevelingen te informeren. Wij hebben de inhoud van deze brief niet beoordeeld. Eerder (december 2023) hebben we aangekondigd dat we in de toekomst een onderzoek zullen starten naar de opvolging van onze aanbevelingen en de doorwerking van onze onderzoeken van de laatste jaren. We zullen daarbij ook de informatiewaarde van de raadsinformatiebrief betrekken. Mocht u naar aanleiding van de raadsinformatiebrief vragen hebben over de stand van zaken van het opvolgen van de aanbevelingen, dan adviseren we u deze rechtstreeks te stellen aan het college.

Onderzoeksbevoegdheden bij contractpartijen

Formeel is de rekenkamer sinds 1 januari 2023 bevoegd om onderzoek te doen bij contractpartijen van de gemeente. De wetgever stelt wel als voorwaarde dat de gemeente zichzelf het recht heeft voorbehouden bij de contractpartijen controles uit te voeren. Voor het college en de raad is het van belang dat de gemeente dit controlerecht goed regelt, zodat de gemeente controles bij contractpartijen kan (laten) uitvoeren als dat nodig is. In verschillende overleggen heb ik onder meer de gemeentesecretaris en de burgemeester hierop geattendeerd en gevraagd om dit controlerecht te regelen. Volgens mijn informatie is deze controlebevoegdheid voor de gemeente en daarmee voor de rekenkamer op dit moment nog niet geregeld in Zaanstad. Ik raad het college aan hier snel werk van te maken en kennis te nemen van het *VNG model Algemene Inkoopvoorwaarden voor leveringen en diensten* (versie 15 oktober 2024). Deze bevat een nieuw artikel (artikel 6.4) waarmee het controlerecht wordt gerealiseerd en dat eenvoudig kan worden overgenomen.

Reglement van orde van de rekenkamer

Begin juli 2024 is onze gemeenschappelijke regeling gewijzigd. Wij hebben daarop ons reglement van orde aangepast. Gemeenschappelijke regelingen zijn sinds 2021 verplicht om zo'n reglement zelf te publiceren in het blad *Gemeenschappelijke regelingen*. Naar verwachting is dat pas in het eerste kwartaal van 2025 mogelijk. Zodra ons reglement van orde is gepubliceerd, sturen wij het u toe. Vooruitlopend daarop hebben we de termijn voor een bestuurlijke reactie op onze bestuurlijke rapporten, mede op verzoek van het college, verlengd van twee naar drie weken.

Gesprekken met raadsfracties

In september 2025 hoop ik de raadsfracties weer te spreken, waarbij ik met hen wil terugkijken op de interactie met ons en op hun ervaring met onze producten. Kort na de verkiezingen in 2026, wil ik met de nieuwe raadsleden in gesprek gaan over nieuwe onderzoeksonderwerpen.

Indien u vragen of opmerkingen heeft, kunt u contact opnemen met mij, via: a.daalder@rekenkamer-amsterdam.nl.

Met vriendelijke groet,

A.L. Daalder
directeur Rekenkamer Amsterdam-Zaanstad

